

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LĂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Admiterea-2012 – pentru studii avansate de masterat

În cadrul Academiei de Administrare Publică s-a realizat admiterea la studii de masterat. În anul curent au depus dosarele 480 de candidați, care

au fost incluși șefi de catedre, reprezentanți ai corpului profesoral-didactic, deținători de grad științific, personalități notorii în domeniu, **au participat**

aspect aplicativ al subiectelor elucidate, trasarea tangențelor foarte necesare la segmentul teorie/practică, dar totodată a oferit posibilitatea de a cunoaște și a aprecia mai bine candidații.

Este de menționat faptul că în anul curent, ca și în cei precedenți, cele mai multe solicitări au fost la specializările *Administrație publică* și *Management*. Numai la specializarea *Administrație publică*, învățământ cu frecvență redusă au fost depuse 136 de dosare, ceea ce este mai mult decât numărul total pe Academie de locuri bugetare la această formă de studii.

O situație deosebită a fost la specializarea *Drept constituțional și Drept administrativ*, unde, comparativ cu

specializare nouă, dar destul de importantă și necesară – *Management informațional în administrația publică*. În procesul de implementare a Programului E-Guvernament și a Planului de acțiuni „Moldova Electronică”, specialiștii calificați în domeniu vor fi foarte solicitați în autoritățile publice.

Comisia de admitere a menționat că în cadrul Admiterii - 2012 s-a constatat un grad inițial de pregătire a candidaților relativ înalt: 22% au media de licență mai mult de 9,0, iar 39% - de la 8,0 la 9,0. Circa 85% au candidat la cota stabilită pentru autoritățile administrației publice centrale și locale, iar 15% din candidați au depus dosarele pentru participare la concursul general.

au concurat la cele 60 de locuri la masteratul de zi și 120 locuri la frecvență redusă.

Admiterea s-a realizat la specializările deja bine cunoscute și solicitate de candidați: *Administrație publică*, *Management*, *Relații internaționale*, *Drept constituțional și drept administrativ*, *Management informațional în administrația publică*. Pentru optimizarea procesului de depunere a dosarelor a fost asigurată depunerea on-line prin intermediul SITE-ului Academiei, procedură utilizată în acest an de cca 40% de candidați. Candidații au susținut la fiecare specialitate câte trei probe de admitere: examen la disciplina de profil; teste pentru verificarea abilităților de comunicare la limbi străine și a competențelor digitale (utilizarea calculatorului). La toate examenele de admitere, de rând cu Comisiile de evaluare, în componența cărora

membrii Comisiei de selecție și admitere, constituită prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 179-VII din 13.07.2012: dl Vladimir Șarban, Secretar general-adjunct al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, dl Victor Popa, Președintele Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, doctor habilitat, profesor universitar, dl Sergiu Palihovici, Șef al oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, doctor, dl Vasile Marina, Rectorul Academiei, doctor habilitat profesor universitar, dl Oleg Balan, Vicerector, doctor habilitat, profesor universitar interimar, dna Tatiana Șaptefrați, doctor, conferențiar universitar. Această colaborare, destul de reușită de altfel, a permis întreținerea unor discuții directe cu candidații, asigurarea unui

anii precedenți, a sporit brusc numărul de dosare depuse, fiind astfel format un concurs destul de mare (4 persoane/loc pentru această specializare).

Al doilea an consecutiv este realizată admiterea la o

Totodată, rămâne tradițional constant numărul persoanelor *delegate* la studii (16%), autoritățile publice limitându-se la procedura de *recomandare* a

(Continuare în pag. 3)

Apel al Președintelui Republicii Moldova, Nicolae Timofti, în contextul evenimentelor din 5 august de la Bălți

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a difuzat un mesaj public, în care face apel la forțele politice din țară să renunțe la acțiuni violente și să înceteze escaladarea conflictelor de natură etnică. „În ultima perioadă, anumite grupări politice, dirijate din umbră sau în mod deschis de forțe ostile Republicii Moldova, au lansat acțiuni și declarații care se află la limita Constituției sau chiar încalcă normele legale”, se conține în mesajul președintelui.

„Anumiți politicieni au che-

mat cetățenii și instituții ale statului la nesupunere civică, au încercat să înlocuiască însemnele noastre naționale cu unele false, au cerut referendumuri locale și naționale pe teme confuze, au manipulat grupuri sociale, inclusiv religioase, pentru ca acestea să se opună ordinii constituționale.

În ultimele săptămâni, în diferite regiuni ale țării, au fost activizate și mobilizate grupuri agresive de persoane care au încercat, sub pretexte inventate și invocând un patriotism fals, să provoace tensiuni sociale și politice și să destabilizeze astfel situația din țară. Peste tot, se poate observa aceeași amprentă ale acelorași autori.

Forțele care conduc aceste ostilități sunt deranjate, în opinia mea, de faptul că Republica Moldova, poate pen-

tru prima dată în cei 21 de ani de independență, are o șansă reală de a se situa în rândul statelor civilizate din Europa. Transformările care au loc în țara noastră și sprijinul fără precedent de care beneficiem din partea partenerilor noștri occidentali nu sunt văzute cu ochi buni de acele formațiuni politice care doresc păstrarea Republicii Moldova într-o zonă obscură sau revenirea țării într-un climat de nesiguranță și teamă, în care drepturile omului sunt doar pe hârtie, iar supraviețuirea fizică a oamenilor depinde de umilințele prin care ar fi obligați să treacă.

Am dispus ca, în continuare, toate derapajele de la norma legală să fie sancționate prompt de instituțiile abilitate ale statului.

Chem toți cetățenii, toa-

te formațiunile politice și autoritățile centrale și locale să dea dovadă de responsabilitate în această situație, să se abțină de la orice activitate care ar duce la escaladarea tensiunilor și să acționeze în stricță conformitate cu legile țării. Îndemnul meu se îndreaptă inclusiv către tinerii care aleg să-și revendice drepturile prin intermediul unor acțiuni de stradă. Nu este cazul să revenim pe baricade.

Avem nevoie de liniște pentru a duce la îndeplinire proiectele economice și politice de integrare europeană pe care le așteaptă cetățenii. Reformele care se află în derulare pot fi implementate în cadru instituțional și în conformitate cu legile țării, dar nu pe stradă sau într-o formă extremă”, declară Nicolae Timofti.

Au demarat lucrările de reconstrucție a Parlamentului

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a anunțat demararea lucrărilor de reconstrucție a edificiului Parlamentului Republicii Moldova. Demararea propriu zisă a lucrărilor de reparație și construcție a pornit după ce

în Monitorul Oficial a fost publicată Legea cu privire la ratificarea Legii Bugetului de Stat unde sunt prevăzute și surse financiare pentru reconstrucția clădirii Parlamentului

Ministerul Construcțiilor anunță că, în acest an, prioritar,

vor fi efectuate lucrări de reconstrucție a blocului G, în incinta căruia se află sala de ședințe, birourile fracțiunilor și consilierilor deputaților, de asemenea va fi asigurată funcționalitatea rețelilor interne și externe a blocurilor din complex.

Ședința Cabinetului de Miniștri în teritoriu

La începutul ședinței, Premierul s-a referit la evenimentele care au avut loc la Bălți, pe 5 august, exprimându-și regretul pentru cele întâmplate. Vlad FILAT a catalogat acțiunile celor

care au provocat dezordinea drept tentativă de a destabiliza situația în Republica Moldova în perioada când țara noastră are o perspectivă clară de dezvoltare.

„Suntem într-o perioadă determinantă și avem nevoie de consolidarea societății”, a declarat Prim-ministrul. În acest context, Premierul a dispus Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției și altor instituții abilitate, să evalueze cadrul normativ și să vină cu

propuneri în vederea ajustării lui, inclusiv în ceea ce privește sancțiunile pentru încălcările comise împotriva statalității și interesului național al Republicii Moldova. Premierul a cerut organelor competente să examineze riguros cazurile de încălcare a legislației, înregistrate la Bălți, și să fie aplicate sancțiunile care se impun.

În altă ordine de idei, Prim-ministrul a vorbit despre situația complicată în agricultură cauzată de seceta fără pre-

cedent din acest an. Premierul a precizat că, datele statistice arată că o asemenea situație în Republica Moldova nu a fost înregistrată din anul 1961. În context, Vlad FILAT a cerut Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Finanțelor să evalueze situația și să formuleze argumentarea solicitării de asistență, care urmează a fi negociată cu partenerii de dezvoltare a țării noastre, pentru a depăși consecințele secetei.

Admiterea-2012 – pentru studii avansate de masterat

(Sfârșit. Început în pag. 1)

personalului angajat.

Mai multe autorități publice au manifestat atitudine profesionistă și principială față de selectarea personalului pentru delegarea la studii. **Astfel, deja sunt tradiționale și destul de eficiente procedurile interne de concurs organizate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii, protecției sociale și familiei, care pe parcursul mai multor ani selectează pe cei mai merituoși candidați pentru efectuarea studiilor la Academie.**

Relații de colaborare permanentă și eficientă la același capitol sunt stabilite și cu ma-

joritatea autorităților publice locale. Aceste relații nu se limi-

dezvoltare profesională în cadrul Academiei etc. Respectiv,

tează doar la perioada de admitere, ci și pe parcursul anului sunt consultate anumite momente de lucru, viitorii candidați sunt delegați la cursuri de

calitatea pregătirii candidaților delegați este de un nivel destul de înalt. **Rămân fideli acestor tradiții primăria mun. Chișinău, consiliile raionale**

Hâncești, Soroca, Cimișlia, Ialoveni, Sângerei, Glodeni, Râșcani, Fălești, UTA Gâgăuzia etc.

Admiterea la studii pentru anul de învățământ 2012-2013 s-a finalizat, dar nu și activitățile ulterioare, menirea cărora este de a asigura pe viitor admiteri tot mai reușite: consultarea autorităților publice, promovarea informației despre studiile la Academie, colaborarea în vederea realizării unor activități intermediare etc. **În acest scop Comisia activează pe parcursul întregului an de studii, pe SITE-ul Academiei fiind activată poșta On-line, la care poate să scrie orice persoană interesată de studiile în Academie.**

Cor FP

Studiile la Academia de Administrare Publică - cea mai buna oportunitate

Adrian Belii,
dr. în med., conf. universitar,
Catedra Anesteziologie și reanimatologie „Valeriu Ghereg”
USMF „Nicolae Testemițanu”

Decizia de a face masteratul de profesionalizare la specialitatea „Management” la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova a fost una asu-

mată și bazată pe argumente obiective. Sunt de specialitate medic anesteziolog-reanimator. Prin definiție, noi, specialiștii anesteziologi-reanimatori, trebuie să deținem cinci competențe: praxiologică, teoretică, didactică, științifică și managerială. Toate competențele menționate ne sunt indispensabile, însă, mă voi opri aici doar la cea managerială. Ca specialiști, activăm în sisteme complexe (blocul operator, unitățile de terapie intensivă – UTI, și platourile tehnice ale spitalului), interacționăm cu medici din toate specialitățile chirurgicale și majoritatea celor nechirurgicale, inclusiv - cu un numeros personal non-medical (ingineri, informaticieni, tehnicieni), ne aflăm în

permanență sub presiune de producție (condiții de urgență, activitate non-stop, gravitate extremă a pacienților, solicitări de performanță, siguranță și calitate în condiții de asigurare/dotare minimă etc.). Din aceste numeroase motive, la USMF „Nicolae Testemițanu” instruirii în domeniul managementului medical i se acordă o atenție deosebită.

Fiind implicat în cercetare internațională, în instruirea studenților, rezidenților și medicilor și, totodată, deținând unele funcții administrative, consider că am nevoie de cunoștințe suplimentare în domeniul managementului. Unde? Pentru cunoștințe temeinice, aplicabile practic, competitive – doar la Academia de Administrare Pu-

blică de pe lângă Președintele Republicii Moldova! Cu toate că aveam cunoștințe generale în domeniul managementului totuși m-am pregătit serios pentru probele de concurs și ca orice aspirant am avut emoții, dar un mare avantaj pentru noi a fost atmosfera amiabilă, binevoitoare de la Academie, ceea ce am simțit chiar din prima clipă în care am pășit pragul instituției, cum ne-au întâmpinat membrii comisiei de admitere, apoi – în timpul trecerii probelor de concurs din partea profesorilor-examinatori. Astfel că, la Academie am întâlnit oameni cu sufletul mare, buni, competenți, de la care voi învăța, neapărat, multe. Pentru a face lucrurile mai bine, pentru oameni.

Știința administrației pentru militari

Sergiu Plop,
Decanul facultății administrației publice,
Academia Militară a Armatei
Naționale a R. Moldova.

Sunt angajat al Ministerului Apărării al Republicii Moldova și îmi fac serviciul în cadrul

Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. Pe parcursul timpului instituția a suferit un șir de transformări atât în domeniul educațional, cât și de ordin structural. În anul 2011 s-a decis ca în cursul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională să fie inclusă a doua specialitate - cea de Administrare Publică. Conform acestei hotărâri a fost creată Facultatea de Administrare Publică în Academia Militară, unde am și fost desemnat în calitate de decan. A fost o mare onoare pentru mine această numire în post, dar și o mare responsabilitate. În pri-

mul rând, pentru că era ceva nou, deoarece pregătirea mea profesională era din alt domeniu decât cel, pe care mi-a fost încredințat să-l conduc. Și, desigur, chiar din acel moment am simțit necesitatea de a face studii superioare la specialitatea respectivă. Astfel, că am înaintat documentele la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior și unica din țară care pregătește specialiști în domeniu. Aceasta a fost motivația de bază pentru opțiunea mea pentru Academie.

Înmatricularea la Academia de Administrare Publică înseamnă pentru mine o nouă etapă a vieții mele, fiindcă studiile pe care le voi căpăta aici îmi vor fi utile pentru a ridica nivelul de studii la facultatea noastră de la Academia Militară la nivelul exigențelor zilei de azi. Pe de altă parte, cunoștințele căpătate la Academia de Administrare Publică îmi vor oferi mai multe oportunități pentru perioada când mă voi demobiliza din Armata Națională pentru a însuși arta funcționarului public și a mă angaja plenar în sistemul serviciului public.

Noi cunoștințe – noi posibilități

Oxana Guzun,
s. Mîndrești, raionul Telenești.

Activez în cadrul Primăriei comunei Mîndrești în calitate de Secretar al Consiliului local

mai bine de 5 ani. Nefiind specialist în domeniul administrației publice, căci am absolvit facultatea Radioelectronică a Universității Tehnice din Moldova, mă confrunt cu mai multe dificultăți în activitatea de zi cu zi. Totodată, ca conducător îl am pe primarul comunei Mîndrești dl Tudor Șuiu, care de mai bine de 20 de ani exercită această funcție, respectiv și exigențele, cerințele față de persoanele, care ocupă funcții publice sunt mari. De aceea am decis să fac studii de masterat

la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

De ce anume Academia de Administrare Publică?

Încep cu ziua când am depus documentele la Comisia de Admitere. Am fost întâmpinată cu zâmbete, mi s-a vorbit amabil, atmosfera era pozitivă. Chiar și pe parcursul examenelor, cu toate că noi, audienții, eram stresați, dar am rezistat în acele zile fierbinți și la propriu și la figurat, fiindcă cei de la Academie erau binevoitori,

zâmbeau, ne încurajau.

Anterior am mai fost de câteva ori la cursuri de dezvoltare profesională din cadrul Academiei, am rămas foarte mulțumită de profesorii de aici, de metodele lor de predare, sunt niște oameni cu inimile mari, amabili și receptivi, de aceea nu am riscat să-mi depun documentele la o altă instituție. Sper, că absolvind Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova voi deveni un bun specialist, bine pregătit și cu speranțe mari de viitor.

Administrarea Publică – știința pentru oameni

Vladimir Bodean,
primarul comunei Șîșcani,
r-nul Nisporeni

Pentru prima dată am pășit pragul Academiei de Administrare Publică încă în august

2007, la un curs de instruire în domeniul *Administrației Publice*. Am descoperit atunci mulți dascăli profesioniști, care în scurt timp ne-au dat strictul necesar pentru a ne descurca în calitate de primari nou-aleși. Atunci mi-am zis, „... dacă obțin și al doilea mandat, neapărat voi face masterat la Academie”

Administrația Publică Locală devine eficientă și durabilă în momentul în care utilizează cele mai moderne metode și mecanisme de dirijare, coordonare, control și găsire de soluții prin sporirea nivelului de parti-

cipare a cetățenilor în procesul de adoptare a deciziilor. Iar forța motrice a acestor activități este primarul cu echipa sa. Și în acest context am mari speranțe în studiile de la Academie pentru a îndreptăți așteptările cetățenilor comunei Șîșcani, r-nul Nisporeni. Or, crezul meu în viață este „Să-ți placă ceea ce faci, și nu să faci ceea ce-ți place”, adică să lucrezi pentru oameni, pentru comunitatea pe care o administrezi.

În permanență am fost de părerea că Administrarea Publică este cea mai interesantă

știință, care se bazează nu pe formule ci pe resursele umane, experiența lor, unde totdeauna este loc și pentru creativitate.

Sunt foarte bucuros de faptul că am fost admis anul acesta la Academia de Administrare Publică, trecând cele trei probe, unde am văzut profesori obiectivi, răbdători și profesioniști în domeniu, și mulțumesc pentru buna organizare a procesului de admitere rectoratului împreună cu Comisia de Admitere, iar celor care au trecut pragul - mult succes și baftă!

Instruiri în domeniul controlului financiar public intern

Sectorul public din Republica Moldova devine tot mai eficient în baza reformelor care se implementează în ultimul timp. Aceste reforme generează schimbări, iar schimbările sunt asimilate doar cu ajutorul și prin intermediul instruirilor persoanelor implicate.

Una dintre aceste reforme se referă la Controlul Financiar Public Intern. După cum ne-a informat Ion Sârbu, șeful Direcției de armonizare a controlului financiar public intern din cadrul Ministerului Finanțelor, instituția a organizat și a desfășurat

o serie de instruirii pentru auditorii interni și managerii operaționali. Scopul reformei privind CFPI este consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor conform obiectivelor entității publice, pe baza principiilor buneii guvernări, prin implementarea sistemului de management financiar și control și a activității de audit intern în sectorul public.

În acest context, spune în continuare dl Ion Sârbu, Aca-

demia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova a jucat și joacă un rol important pentru participanții implicați în reformele sus-menționate. AAP are toate condițiile necesare dezvoltării profesionale continue, pre-

cum organizarea seminarelor, asigurarea participanților cu materiale de instruire, cazare și alte facilități logistice. Astfel, atât Ministerul Finanțelor, cât și AAP, conlu-crând fructuos, ating obiectivele scontate în ceea ce privește optimizarea procesului de dezvoltare continuă a funcționarilor publici conform noilor tendințe din sectorul public.

financiar și controlului.

Șirul de seminare din domeniul respectiv a continuat recent cu un nou curs de instruire „Controlul financiar public intern”, care a avut loc în iulie curent, fiind organizat de Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova în colaborare cu Ministerul Finanțelor și cu suportul financiar al Proiectului de asistență tehnică.

Cursul a fost destinat auditorilor interni din cadrul unităților de audit intern ale autorităților publice.

La inaugurarea cursului au participat Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională, Ion Sîrbu, șef al Direcției de armonizare a controlului financiar public intern din cadrul Ministerului Finanțelor, și Iurie Costin, reprezentant al Proiectului de asistență tehnică și suport sectorial bugetar pentru stimularea economică a zonelor rurale.

Scopul cursului a fost de a dezvolta competențele personalului din unitățile de audit intern întru înțelegerea conceptului de control financiar

public intern, cunoașterea și aplicarea în practică a cadrului normativ național, a metodelor și instrumentelor de lucru elaborate în domeniul auditului intern, cât și managementului financiar și controlului.

Obiectivele urmărite au fost:

- înțelegerea conceptului de control financiar public intern, principiilor generale de audit intern, precum și de management financiar și control;
- aprofundarea cunoștințelor participanților la curs în domeniul cadrului normativ de reglementare a activității de audit intern;
- familiarizarea cu particularitățile etapelor de planificare, realizare și încheiere a misiunii de audit intern;
- formarea abilităților de aplicare în practică a prevederilor Normelor metodologice pentru implementarea auditului intern în sectorul public în cadrul realizării misiunilor de audit intern.

Cursul menționat este primul din cele șase planificate pentru anul curent. Astfel, până la sfârșitul anului 150 de funcționari din autoritățile administrației publice urmează să-și perfecționeze calificarea în domeniul respectiv.

Cor. „FP”

Peste 50% dintre moldoveni susțin guvernarea electronică

Transformarea Tehnologică a Guvernării, adică e-Guvernarea, va îmbunătăți calitatea și eficiența prestării serviciilor publice. De această părere sunt 55 la sută dintre participanții la sondajul național „Omnibus 2012”, realizat de „CBS AXA”. 18.4% dintre respondenți nu percep reforma de e-Transformare drept un beneficiu, iar 26.6% nu au știut să răspundă la întrebare. Peste 40 la sută dintre participanții la sondaj susțin că știu despre Centrul de Guvernare

Electronică (CGE), 27.1% au auzit despre CGE, în timp ce 13.3% știu bine proiectele instituției.

Sondajul „Omnibus 2012”, realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Studii de Marketing „CBS-AXA”, s-a desfășurat pe un eșantion de 1092 persoane, în 80 de localități ale Republicii Moldova.

USAID și-a lansat Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova

Proiectul de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP) al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a fost lansat în perioada 12-30 iulie curent în 12 orașe - centre raionale din Republica Moldova: Șoldănești, Ialoveni, Strășeni, Drochia, Căușeni, Sângerei, Orhei, Rezina, Ungheni, Telenești, Taraclia și Comrat. Orașele respective fac parte din primul grup selectat în baza unui studiu de performanță municipală și vor fi urmate de celelalte 20 de orașe-centre raionale ale republicii în următoarele etape de implementare.

Orașele au fost selectate în baza cifrelor relevate de evaluarea efectuată, dar și în baza percepției lăsate în urma discuțiilor individuale cu fiecare primărie în parte. După cum a menționat și directorul de proiect, Dl. Scott Johnson, „mai mult decât cifrele, rolul esențial în decizia de selecție a orașului în primul grup de implementare l-a avut anume calitățile localității și a liderului său. Am căutat deschidere, dorință de a constitui o istorie de succes, inițiativă spre progres și spre o viață mai bună cetățenilor săi.”

Proiectul vine să asiste autoritățile locale în planificarea și punerea în aplicare a politicilor și procedurilor care contribuie la buna guvernare, dezvoltarea capacității locale de a face față responsabilităților ce țin de descentralizare, să fortifice capacitățile administrației publice locale și a prestatorilor de servicii în scopul asigurării unor servicii publice calitative, îmbunătățirii practicilor privind procesul bugetar și managementul finanțelor publice locale, eficientizării consumului de resurse energetice și crearea de oportunități durabile în domeniul eficienței energetice.

În cadrul evenimentelor

respective au fost semnate Memorandumuri de Înțelegere între Primării și Proiect, prin care a fost întărită documentar colaborarea pentru perioada de 4 ani și în baza căruia primăriile vor putea beneficia de programul de asistență tehnică și suport în cele trei domenii prioritare: **servicii publice, finanțele publice și eficiența energetică.**

În cadrul evenimentelor de lansare au participat reprezentanți ai Autorităților Centrale și Locale, prestatorii de servicii

randumului, au fost organizate ateliere de lucru în fiecare localitate. Participanții au dat dovadă de activism și implicare. Ca rezultat al discuțiilor din cadrul acestor ateliere, au fost identificate problemele și principalele priorități în baza cărora se vor constitui Planurile Locale de Acțiuni. **Primarul de Căușeni, Dl. Grigore Repeșciuc**, a menționat: „Dorim să mulțumim poporului american pentru susținere. Probleme avem multe, însă avem încrederea că prin Pla-

de investiții în vederea sporirii accesului la serviciile publice prin implementarea parteneriatelor public-private, concesiunilor, cooperărilor inter-municipale, etc. și prin consolidarea capacităților APL de accesare a fondurilor regionale, naționale și internaționale, precum și a capacităților de implementare a proiectelor în beneficiul cetățenilor. Sporirea accesului cetățenilor la informația publică și creșterea transparenței actului decizional este de asemenea un punct important de suport din partea proiectului, dar și pregătirea comunității pentru a beneficia de instrumentele de e-guvernare disponibile în țară.

Asistența în domeniul **Finanțelor Publice** se referă la sporirea capacității de administrare a finanțelor publice locale, îmbunătățirea managementului proprietății publice și creșterea veniturilor proprii, îmbunătățirea practicilor privind procesul bugetar și managementul finanțelor publice locale, creșterea nivelului de transparență a APL privind administrarea veniturilor și cheltuielilor publice.

Cu referire la **Eficiența Energetică**, proiectul își propune să asiste primăriile la elaborarea și implementarea Programelor și a Planurilor Locale de Acțiuni în eficiență energetică, să susțină localitatea în calea sa spre eficiență energetică și spre racordarea la standardele Europene și internaționale, creșterea abilităților managerilor responsabili de eficiență energetică, eficientizarea consumului de resurse energetice și reducerea cheltuielilor pentru energie, crearea oportunităților durabile în domeniul eficienței energetice pentru localitate.

Multe din localitățile Re-

publice din regiune, donatori, membri ai societății civile și mass-media locală.

Vice-directorul proiectului LGSP, Dna Valentina Pleșca, a menționat, „Acest parteneriat semnat astăzi nu este unul doar între administrația proiectului și cea a localității, este un parteneriat care poate reuși doar cu aportul fiecărui reprezentant al administrației și al instituțiilor publice locale, cu implicarea tuturor membrilor consiliului local, aparatului primăriei, prestatorilor de servicii publice și a cetățenilor.”

Atelierele de Lucru și Planurile Locale de Acțiuni.

În scopul identificării ariilor prioritare pentru comunitate și a problemelor-cheie ce urmează a fi adresate de către LGSP, în contextul semnării Memo-

nul de Acțiuni pe care îl vom elabora cu aportul consilierilor orașenești și raionali, a tuturor reprezentanților prezenți în sală, și prin colaborarea de 4 ani cu proiectul USAID/LGSP vom reuși să soluționăm multe dintre aceste probleme.”

Despre proiect.

Objective. Priorități.

Componenta **Servicii Publice** a proiectului se referă la elaborarea Planurilor realiste de Dezvoltare Strategică a localităților, în corespundere cu prioritățile naționale/regionale și cu necesitățile cetățenilor. Proiectul va contribui la fortificarea capacităților administrației publice locale (APL) și a instituțiilor subordonate în scopul prestării serviciilor publice calitative, va susține primăriile în atragerea

(Continuare în pag. 7)

USAID și-a lansat Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova

(Sfârșit. Început în pag. 6)

publicii Moldova au beneficiat și mai înainte de asistență din partea USAID prin intermediul Proiectului de Reformare a Autorităților Publice Locale (LGRP). În acest context **Primarul de Ungheni, Dl. Alexandru Ambros**, a menționat: „Faptul că orașul Ungheni a fost selectat ca partener al proiectului LGSP ne bucură nespus și indică o continuitate a bunei colaborări cu USAID. Datorită susținerii Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare au fost soluționate mai multe probleme în localitatea noastră, ca cea a aprovizionării cu apă prin dotarea cu pompe moderne, cât și alte proiecte sociale și administrative. Cele trei teme de susținere ale proiectului sunt foarte actuale și utile pentru noi. Ne vom strădui să fim un partener de excepție al LGSP și să ne mândrim cu rezultatele cooperării noastre. Suntem foarte recunoscători poporului american pentru că ne ajută să schimbăm lucrurile în bine aici, la noi acasă.”

Vice-primarul orașului Rezina, Dl. Iurie Rusu: „Este îmbucurător faptul că suntem parteneri ai USAID/LGSP. Avem convingerea că prin realizarea proiectului ne vom putea pregăti pentru cooperarea inter-comunitară și vom reuși să răspundem mai eficient la nevoile cetățenilor noștri. Proiectul LGSP a venit la momentul potrivit în orașul nostru și suntem gata să beneficiem la maximum din tot ce este de învățat.”

Președintele raionului Rezina, Doamna Eleonora Graur, a salutat lansarea LGSP în localitate și a menționat: „Evenimentul de astăzi este unul foarte important pentru raionul nostru. Este o onoare pentru primăria Rezina să fie partener USAID/LGSP și suntem convinși că acest proiect ne va ajuta să îmbunătățim

viața cetățenilor și ne va ghida în procesul de descentralizare la care râvnim cu toții.”

Primarul de Drochia, Dl. Igor Grozavu, a mulțumit reprezentanților USAID, menționând: „Ne bucurăm că orașul nostru a fost selectat drept unul dintre primii parteneri ai Proiectului LGSP. Semnând acest Memorandum astăzi, pornim pe această cale de parteneriat cu o echipă puternică și cu încredere că timp de 4 ani vom atinge un nivel mai înalt de trai.”

Primarul de Orhei, Dl. Vitalie Colun: „Acest proiect este o premieră pentru noi, aducând instrumente inovatoare pe cele trei componente de bază. Așa cum Orheiul este semnatar al Convenției Primarilor (o inițiativă a Comisiei Europene și o prioritate în Planul de acțiuni al Uniunii Europene privind eficiența energetică), suntem foarte bucuroși că vom putea beneficia de asistența proiectului în elaborarea Planului de Dezvoltare Urbană Integrată și a Planului Durabil de Eficiență Energetică. Asumându-ne obligațiunile, care reies din Memorandumul de Înțelegere semnat astăzi, și dedicând eforturile comune ale tuturor actorilor la nivel local, ne propunem să devenim prima istorie de succes a proiectu-

lui. Dorim să mulțumim USAID și proiectului LGSP pentru susținere și pentru sistemele inovatoare care vor rămâne ca puncte de reper și de sprijin pentru mulți-mulți ani înainte.”

LGSP pentru descentralizare și aderare la Uniunea Europeană.

În contextul inițiativelor de aderare a Republicii Moldova la UE, LGSP are scopul de a pregăti localitățile pentru a face față nivelului sporit de descentralizare, astfel încât la momentul oportun să putem afirma că

vernului SUA pentru aportul și suportul său prin intermediul LGSP.”

În această ordine de idei, Dl. Johnson a mai adăugat: „La moment nu există suficiență încredere la nivel național că autoritățile locale pot face față descentralizării. Noi am venit pentru a consolida aceste forțe și a demonstra că localitățile dispun de această capacitate.”

Fiecare eveniment local a adunat în jurul a 40-70 persoane, mult spirit de inițiativă, dorință de conlucrare și deschidere față de acest parteneriat. **Vice-directorul de proiect Dna Valentina Pleșca** a menționat: „Oficialii locali și cetățenii orașului sunt acei care cunosc cel mai bine necesitățile și problemele locale, iar noi suntem aici pentru ca să conlucrăm întru soluționarea acestor probleme și pentru a contribui la dezvoltarea locală. Sperăm la un parteneriat viabil și fructuos, la o atitudine responsabilă și la implicare din partea tuturor actorilor la nivel local.”

Dl. Scott Johnson și-a manifestat aspirația și speranța că orașele din primul grup de implementare vor deveni în scurt timp pionierii noilor forme și metode de administrare locală și vor constitui un suport de nădejde în diseminarea practicilor de succes în rândul celorlalte centre raionale din Republica Moldova, accentuând în continuare „Fiecare oraș este un partener foarte valoros pentru noi și totodată este unic în felul său. În acest sens, fiecare localitate trebuie să-și găsească propria cale spre progres și spre o guvernare mai bună. Noi suntem aici pentru a le ajuta să găsească această cale.”

Irina IONIȚA,
specialist comunicare,
monitorizare și evaluare,
Proiectul USAID

Drochia – timpul împlinirilor

Sunt semne de bun augur când prin localitățile noastre rurale se mai deschide un centru medical, o Casă de Cultură, sau alte obiecte sociale, lucruri cam rar întâlnite în ziua de azi. Sunt semne, în primul rând, ale unei administrări îmbunătățite la nivel local, implementării pas cu pas a științei administrației. După cum procedează autoritățile raionului Drochia.

Alegerea în funcția de Președinte al raionului Drochia a fost pentru DI Andrei Marian o mare onoare, dar în primul rând o mare responsabilitate, de a administra eficient, la nivelul cerințelor zilei de azi o unitate teritorial-administrativă complexă cum se prezintă acest raion. El include 28 de primării și 40 de sate cu toată structura economică și socială și infrastructura, cu toate problemele generate de perioada de tranziție la economia de piață.

Andrei MARIAN, Președintele raionului Drochia:

De profesie fiind jurist în activitatea mea anterioară am apelat permanent la serviciile publice locale, dar și la cele de rang republican, așa că am fost cunoscut într-o măsură mai mare sau mai mică cu administrația publică de toate nivelurile. Situații au fost diferite, și știți cum se mai exprimă unii, dacă eu aș fi în postul acela sau celălalt, lucrurile ar merge strună. Oricum, fiind ales în această funcție foarte responsabilă, am înțeles că mi s-a acordat un vot de încredere, un mare avans în fața oamenilor. Și eu trebuie să îndreptătesc această încredere. Cu atât mai mult, să aduc schimbări, să îndrept multe lucruri, care creează mari impedimente

în dezvoltarea noastră de mai departe. Și chiar de la bun început mi-am zis, că cea mai bună oportunitate pentru a mă confirma în noua funcție sunt studiile la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

COR. Și ai ales specialitatea administrației publice.

A.MARIAN: Această alegere a venit de la sine. Având în vedere implementarea reformei administrației publice precum și caracterul complex al acesteia, prin care se urmărește asigurarea unei integrități în mecanismul administrativ, consolidarea și lărgirea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional, comunicarea transparentă cu cetățenii, un management eficient al serviciilor publice, am considerat important de a face studii de masterat de profesionalizare la specializarea „Administrație publică”. Sunt ferm convins că, grație cunoștințelor acumulate, voi reuși să obțin rezultate frumoase în plan profesional.

COR: Fiind deja audient al AAP, ai avut posibilitatea să faci aici și cursuri de perfecționare a măiestrie profesionale.

A.MARIAN: Calitatea cunoștințelor acumulate în cadrul cursurilor de la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova este destul de înaltă și acestea fiind aplicate contribuie la atingerea eficienței și eficacității în procesul de elaborare și implementare a planurilor și strategiilor în administrarea și dezvoltarea raionului.

Toate aceste cunoștințe îmbinate cu bunele practici ale specialiștilor noștri, ale colegilor noștri din alte raioane ne

ajută să implementăm metode și forme mai eficiente de administrare publică. Astfel, pentru asigurarea eficienței activității sale, ținând cont de specificul și necesitățile locale, pe întreaga durată de activitate Consiliul raional a creat structuri de lucru neremunerate - comisii pentru diferite domenii de activitate:

- comisia consultativă de specialitate pentru activități economico-financiare și buget (9 membri);

- comisia consultativă de specialitate pentru probleme de drept și administrație publică (7 membri);

- comisia consultativă de specialitate pentru activități social-culturale, învățământ, sănătate și protecție socială (9 membri);

- comisia consultativă de specialitate pentru agricultură, industrie și protecția mediului (9 membri).

Concomitent, sunt organizate ședințe de lucru, seminare cu participarea consilierilor raionali și locali în cadrul cărora sunt discutate proiectele de decizii inițiate, notele informative privind activitățile în anumite domenii.

COR: O administrare eficientă, asigurarea unei dezvoltări durabile a teritoriului, îndeosebi în condițiile actuale, când criza, dar și calamitățile naturale ne afectează grav, este destul de complicată fără un suport financiar adecvat. Cum rezolvați asemenea probleme?

A.MARIAN: Posibilități întotdeauna se găsesc, trebuie să dispui de un management eficient, de buni specialiști. O sursă sigură sunt la ora actuală proiectele, granturile, oferite de donatorii externi.

Astfel, că prin intermediul unor fonduri externe nerambursabile în anii 2000 - 2012 în raion au fost atrase și valorificate peste 50 granturi mari în volum de 122,7 mln lei. Aceste mijloace alternative s-au utilizat preponderent la modernizarea capitalului fix din infrastructura socială și din sectorul economic.

În cadrul Proiectului FISM-1 susținut de Banca Mondială, în anii 2000 - 2004 în 11 localități rurale s-au implementat 16 subproiecte în volum de 9,9 mln lei, inclusiv la renovarea a șase instituții de învățământ și a 10 obiecte socio - economice.

În Proiectul FISM-2 finanțat tot de Banca Mondială, în anii 2005 - 2012, în 22 localități s-au implementat 49 subproiecte în cadrul a șase Programe cu diferite mecanisme de finanțare.

Grație proiectelor implementate, localitățile înregistrează un șir de beneficii cum ar fi: calitate îmbunătățită a serviciilor sociale acordate; oportunități de lucru pentru companiile de construcții și proiectare; locuri noi de muncă; facilități și oportunități de implementare a altor proiecte în extindere; capacitate în creștere a localității la soluționarea problemelor stringente; parteneriat local dezvoltat de colaborare - administrație publică locală - ONG - sectorul privat; imobil renovat capital, modernizat sau construit nou; experiență de implicare a cetățenilor în luarea deciziilor, executare și monitorizarea lor; condiții decente de viață; promovarea cooperării transfrontaliere și participarea la programele de bună vecinătate și regionale;

(Continuare în pag. 9)

Drochia – timpul împlinirilor

(Sfârșit. Început în pag. 8)

implementarea standardelor europene de calitate (produse, servicii educație, sănătate, administrație etc).

Bune oportunități în aceste direcții oferă și Planurile Urbanistice Generale, care sunt oglinda, cartea de vizită, dacă vreți, a oricărei localități. Și în raionul nostru această activitate ia o amploare tot mai mare. Din totalul celor 28 localități din raionul Drochia, în perioada anilor 2010-2011 - 7 unități administrativ-teritoriale: orașul Drochia, satele Sofia, Ochiul Alb, Drochia, Micurîn, Chetrosu și Mîndic au elaborat Planuri Urbanistice Generale (PUG-ul). Alte 6 localități: Pelinia, Nicoreni, Fântânița, Lazo, Macareuca, Zgurița dispun de Planuri Urbanistice Generale elaborate în anii 1990-1995. Planurile Urbanistice Generale ale celorlalte localități și-au pierdut atât valoarea științifică cât și juridică.

Planul Urbanistic General fiind un studiu ce porneste de la planurile de amenajare a teritoriului administrativ teritorial, preia informațiile din documentațiile de urbanism aprobate și furnizează o strategie de dezvoltare pentru urmă-

torii 10-15 ani, oferă propuneri de dezvoltare urbanistică, demografică, socială și economică a localității pe termen mediu și lung; facilitează creșterea atractivității pentru investițiile străine, implementarea pro-

(USAID) care ne deschide noi posibilități în dezvoltarea durabilă a localității.

COR: Știința administrației este cu atât mai eficientă cu cât mai consolidată și mai școlită este echipa de la câr-

gramelor naționale și locale de aprovizionare cu apă potabilă, gazificare, reabilitarea drumurilor, informatizare etc.

Și iată că recent, o noutate pentru noi, o mare surpriză, așa spune eu, a fost includerea orașului Drochia în Proiectul de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP) al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

ma raionului, dar și cele din localitățile rurale. Cum activați acest factor uman?

A.MARIAN: Până în prezent 6 funcționari publici din cadrul Consiliului raional Drochia au făcut studii la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, numărul acestora urmând să crească prin delegarea la studii superioare de mas-

terat de profesionalizare precum și în cadrul cursurilor de dezvoltare profesională. Este un proces continuu, care peste ani va da roade tot mai bune.

Și în acest context, așa vrea să mă refer la aforismele, care împodobesc pereții interiori ai Academiei. Ele sunt ca o călăuză în viață, care ți se înțipăresc pentru totdeauna și te predispun la o autoperfecționare permanentă. Cum ar fi, spre exemplu, „Viața toată prin instruire și nicidecum o instruire pentru întreaga viață”, „Învățătura trebuie transformată în fapte, altfel se șterge”, după cum afirmă binecunoscutul scriitor francez Honore de Balzac, sau cum a spus omul de știință american ES Savas că „Rolul Administrației este de a sta la cârmă, nu la vâslele bărcii” și multe altele. Cu alte cuvinte, Academia de Administrare Publică, o instituție dintre cele mai de prestigiu din țară te îndrumă și ca formă și prin conținut la o studiere trainică, continuă, pe toată viața, a științei administrației, prin care este asigurat viitorul nostru, al copiilor noștri, pe care ni-l dorim.

**Pentru conformitate-
Ion AXENTI**

Comuna Suhuluceni: tradiții și renovare

Vladimir Ciobanu,
primarul comunei
Suhuluceni, r-nul Telenești

Situate în zona de codru, satele Suhuluceni și Ghermănești, componente ale primăriei Suhuluceni, raionul Telenești, rămân a fi vatra tradițiilor de altă dată ale răzeșilor de a aduna tot ce e mai bun și împreună să asigure acea continuitate a lor peste ani. Desigur, au fost și timpuri mai bune, mai frumoase, și timpuri mai de restriște, dar credința și simțul de gospodar i-au îndrumat pe locuitorii acestor sate să păstreze tradițiile și obiceiurile și toto-

dată să mai adauge în cununa lor din tezaurul timpurilor noi.

Aceste timpuri noi, caracterizate de perioada de tranziție la economia de piață, oferă noi posibilități de a schimba satele, dar posibilități care pot fi realizate doar prin ingeniozitate, prin soluționarea zi de zi a multiplelor probleme, generate de noile condiții socio-economice. Astăzi satele Suhuluceni și Ghermănești numără în total 2500 de locuitori. Ambele sate au instituții educaționale (gră-

dinițe și gimnazii), biblioteci publice, sedii culturale, oficii medicale, servicii publice, infrastructuri conform numărului de populație. Și pentru administrarea localităților, pentru asigurarea unei echități a dezvoltării lor sunt necesare politici și strategii sociale la nivel local bine încheiate și concrete pentru a satisface pe deplin cerințele și necesitățile locuitorilor.

(Continuare în pag. 10)

Comuna Suhuluceni: tradiții și renovare

(Sfârșit. Început în pag. 9)

Nu este deloc ușor să-l găsești cât de cât liber pe **primarul comunei Suhuluceni Vladimir Ciobanu**, mereu preocupat de grijile acestor două sate. Ba trebuie să inspecțieze un obiect sau altul, ba să meargă la raion pentru careva coordonări, ba chiar la capitală, când este vorba de implementarea noilor proiecte.

Și în conversația noastră tot este explicit, concret și laconic:

- **De specialitate sunt inginer-constructor. Am făcut facultatea la Universitatea Tehnică din Chișinău, dar m-am consacrat satului natal. Cu adevărat am simțit dragostea de baștină, marea responsabilitate pentru ziua de mâine a satelor, a oamenilor de aici, după ce în 1991 am fost ales primarul comunei Suhuluceni. După o pauză de 4 ani am revenit iarăși în scaunul de primar, funcție pe care o îndeplinesc în cel de-al 5-lea mandat al meu. Multe a trebuit să le învăț, cum s-ar spune, din mers, dar aveam nevoie de cunoștințe mai aprofundate în domeniul administrației publice și în 2008 am urmat cursurile de perfecționare a măiestriei profesionale la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Am aflat multe lucruri foarte utile pentru mine, am făcut cunoștință cu mai mulți primari, cu care permanent ne consultăm, facem schimb de experiență. Și încă un lucru pe care l-am sesizat este că succesul activității în mare măsură depinde de echipa cu care lucrezi. În acest context pot remarca faptul, că și secretarul consiliului local, Tudor Stegărescu, a urmat cursul „Gestionarea teoriei și practicii în administrația publică”, organizat de Academia de Administrare Publică. Planificăm ca și alți specialiști de la primărie să**

treacă instruirea la Academia de Administrare Publică.

Primii ani după proclamarea independenței au fost ani cu multe dificultăți, își amintește primarul. Oamenii cu greu se adaptau la noile condiții, nu era claritate în dezvoltarea de mai departe a satelor, a început procesul de emigrare a oamenilor din sat, a apărut șomajul. Și în aceste condiții se cereau măsuri energice de restabilire a potențialului economic, de renovat satele. Dar aceste greutăți au consolidat și mai mult echipa de la primăria Suhuluceni, condusă de Vladimir Ciobanu, de a găsi căile de soluționare a problemelor apărute, de a stopa degradarea satelor. Cu atât mai mult, de a le renova și a le reda aspectul unor localități de tip nou, cu toate condițiile de muncă și de trai pentru oameni, crezul primarului fiind de a nu căuta principii dar posibilități de depășire a situației complicate sociale și economice.

Un punct forte al noii concepții de renovare a satelor a fost implementarea proiectelor cu finanțare internă și externă.

Vladimir Ciobanu, primar de Suhuluceni: În perioada mandatelor de primar am implementat mai multe proiecte, care au adus la îmbunătățirea nivelului de trai al locuitorilor comunei și anume:

- Reparația sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă a locuitorilor satelor Suhuluceni și Ghermănești, finanțat de Fondul Ecologic;

- Reabilitarea sistemului de canalizare al gimnaziului Suhuluceni, oficiului medicilor de familie Suhuluceni și grădiniței de copii Suhuluceni cu suportul aceluiași Fond Ecologic;

- Cu susținerea PNUD Moldova a fost posibilă reabilitarea sistemului de iluminare stradală în satele Suhuluceni și Ghermănești;

- A fost înfăptuită gazificarea localităților Suhuluceni și Ghermănești și instituțiile

sociale, finanțată de Moldova – Gaz;

- Au fost construite cazangerii la gimnaziu și grădiniță. și conectate la gaze naturale.

- La fel a fost conectat la gaze naturale și sediul primăriei, Oficiul medicilor de familie Suhuluceni, Punctul medical Ghermănești, fiind astfel soluționată problema încălzirii acestor edificii;

- A fost reabilitat drumul principal ce duce spre satul Ghermănești cu construcția a două pavilioane de așteptare pentru călători în satul Suhuluceni și Ghermănești;

- Este spre finalizare construcția gimnaziului Suhuluceni pentru 324 elevi, finanțat de Fondul de Investiții din Moldova și Bugetul de Stat;

- La moment se înfăptuiește reparația capitală la grădinița de copii Suhuluceni.

Sunt rezultate care nu pot să nu bucure, or realizarea unui așa număr de proiecte inspiră încrederea într-o administrație eficientă de către primărie, consiliul local, de către primar, care este sufletul tuturor acestor schimbări. Fiindcă este vorba nu numai de renovarea satelor, crearea condițiilor pentru un trai decent al oamenilor, dar și de păstrarea tradițiilor și obiceiurilor. Astfel, că prin străduința administrației locale, a celor îndrăgostiți de frumos, pe lângă Casa de Cultură Suhuluceni activează **ansamblul folcloric-model "Moștenitorii" și ansamblul-model de cântece și dansuri populare "Rotunda"**, care participă la multe festivaluri raionale, republicane și internaționale, obținând locuri de frunte. Și în acest context o prioritate pentru primărie este reconstrucția capitală a Casei de Cultură, care necesită mari investiții și cu forțele proprii este imposibil de înfăptuit aceste lucrări. Primarul Vladimir Ciobanu însă e optimist, căci nu este în caracterul său să lase mâinile în jos când întâmpină greutăți. Este

mereu în căutare și este sigur, că va găsi calea cea sigură, care va duce la reparația capitală a Casei de Cultură pentru a deveni un adevărat centru de promovare a valorilor culturale ale neamului. Și mai ales, că în ziua de azi adevăratele Case de Cultură sunt o raritate prin satele Moldovei.

Desigur, că realizările nu se încheie aici. Este un proces continuu fiindcă întotdeauna este ceva de făcut pentru sate și pentru oameni.

Vladimir Ciobanu, primar de Suhuluceni:

- Am adoptat Strategia de dezvoltare socio-economică a comunei Suhuluceni în parteneriat cu PNUD Moldova pe perioada 2012 – 2016 în cadrul Proiectului "Sprijin APL din comunitățile țintă pentru a elabora/actualiza Strategiile de dezvoltare socio-economică în manieră participativă bazate pe Drepturile Omului și Egalitate de Gen". Este o conlucrare fructuoasă cu Consiliul raional și cu Președintele raionului dl Boris Burcă, care se implică direct la acordarea ajutorului în rezolvarea problemelor locale.

Mai recent am asistat la Telenești la lansarea de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), fiind semnat Memorandumul respectiv. Este un suport important pentru Autoritățile Publice Locale. Pentru noi ar fi bine să fie implementate proiecte privind iluminarea stradală. Dar vom studia și alte aspecte ale acestui suport al USAID.

... Starea actuală a comunei Suhuluceni, care include și satele Suhuluceni și Ghermănești, este un semn de bun augur al viitorului sigur al acestor localități, a dăinuirii peste ani a vetrelor strămoșești în noile veșminte ale zilei de azi și de mâine.

Vlad IONAȘCU

Descentralizarea puterii și asigurarea autonomiei locale este una din prioritățile actualei guvernări. Principalul scop al descentralizării este de a oferi servicii publice de mai bună calitate, la un preț mai redus, concomitent cu modernizarea structurilor care furnizează aceste servicii. Or, autoritățile administrației publice locale sunt mai în măsură să răspundă necesităților cetățenilor, cunoscând mai profund problemele lor, dar și cele mai bune căi pentru rezolvarea acestora. Până în prezent au avut loc anumite acțiuni de descentralizare, dar ele erau sporadice, selective și nesistematice și mai puțin urmărind un obiectiv strategic de reformă politică a statului și a societății.

Cu toate că se întreprind pași concreți în această direcție, aprobarea Strategiei Naționale de Descentralizare după o serie de consultări publice, spre exemplu, sunt încă multe impedimente în derularea acestor procese. Este vorba de o neconcordanță între descentralizarea administrativă și cea financiară, cauzată și de o organizare

administrativ-teritorială excesiv de fragmentată, și parțial datorită unei capacități instituționale și administrative insuficiente. Aceste condiții fac ca APL să prezinte un grad scăzut de responsabilizare în fața publicului – public care ar trebui să fie beneficiarul și decidentul principal, atunci când este vorba de utilizarea resurselor și adaptarea serviciilor publice la nevoile locale.

*Descentralizarea și autonomia locală este o rubrică permanentă a ziarului „Funcționarul Public”, unde publicăm noutăți din acest domeniu, abordări tematice, opinii și sugestii ale specialiștilor din APC, reprezentanților APL, experților în domeniu. **Astăzi vă propunem un scurt comentariu la tema respectivă, semnat de Tudor Deliu – Magistru în drept administrativ și constituțional, Secretarul Comisiei Juridice, Numiri și Imunități, Deputat, Parlamentul RM și Victor Prohnițchi – Magistru în științe politice, Consilier, Parlamentul RM.***

Controversele procesului de descentralizare în RM

Chiar și după de 20 de ani de independență Republica Moldova studiază practicile internaționale de organizare și administrare corectă a unui sistem de administrare publică care să corespundă standardelor și principiilor internaționale la care Republica Moldova este parte, un sistem care să răspundă tendințelor de integrare europeană corelat tradițiilor și realităților locale.

Este absolut incontestabil faptul că actualul sistem de transfer al atribuțiilor și de delegare a responsabilităților de la administrația publică centrală la cea locală este unul care trebuie urgent resetat și transformat într-un sistem modern, care să răspundă în primul rând necesităților și intereselor cetățenilor. De rând cu aceasta, modelarea unui nou sistem sau ajustarea celui existent este o solicitare obiectivă, în special pentru țările aflate în tranziție, inclusiv reieșind din faptul că atât la nivel politic cât și administrativ s-au luat o serie de angajamente ce țin transferul puterii și a procesului decizional mai aproape de cetățeni, asigurarea unei democrații participative și pluraliste.

În pofida faptului că de la bun început sistemul administrativ a avut nevoie de o viziune și de o strategie clară care să traseze în fața factorilor de decizie cele mai importante obiective pentru a readuce administrația publică mai aproape de cetățeni, lucrurile au fost lăsate să evolueze de la sine. Reprezentanții puterii locale o perioadă lungă de timp

au activat intuitiv, după reguli nescrise, în baza unor norme păstrate de pe timpul centralismului exagerat caracteristic regimului din care Republica Moldova tocmai evadase.

Cu toate acestea, despre reforma sistemului administrației publice locale din Republica Moldova putem vorbi din momentul în care Republica Socialistă Moldovenească a adoptat în 1989 Legea cu privire la alegerile de deputați ai Poporului din RSSM. Acest document poate fi considerat drept un punct de pornire în reformele ce au continuat ulterior, datorită caracterului democratic al actului normativ care privea o altă modalitate de alegere a reprezentanților poporului.

Făcând abstracție însă de acest document, care totuși este de pornire, dar nu unul definitoriu, care să se refere inclusiv la procesul de descentralizare a puterii administrative, istoria reformelor administrative iar alături de acestea și procesul de descentralizare începe la data de 10 iulie 1991, odată cu intrarea în vigoare a legii cu privire la bazele autoadministrării locale. De aici încolo, procesele politice și încercările de reformare a administrației publice locale au cunoscut diferite etape care pot fi caracterizate atât prin prisma vectorului politic, care a prevalat la un anumit moment dat, cât și prin cea a principiilor teoretice de abordare a procesului de descentralizare.

Lucrurile însă nu s-au dovedit a fi în favoarea sistemului

administrativ deoarece din momentul în care s-a conștientizat necesitatea edificării unei noi administrații publice, diferite aspecte conjuncturale au avut de cele mai multe ori un efect invers, ambiguu. Aceasta nu a făcut decât să deruteze și mai mult atât exponenții puterii locale, cât și cetățenii care erau puși la rândul lor la grele încercări de identificare și stabilire a relațiilor cu administrația publică locală și de accesare a serviciilor publice.

Vorbind din punct de vedere politic, procesul de descentralizare a trecut printr-o grea încercare care a presupus în scurtă sa istorie pentru început renunțarea definitivă la vechiul sistem de organizare administrativă, revenirea la acesta, edificarea unui sistem absolut nou și iarăși renunțarea la acesta.

Dacă în perioada anilor 1990-1994 starea de lucruri în sistemul administrației publice în general, dar și a descentralizării administrative în special, poate fi caracterizată ca o etapă a primelor încercări, atunci odată cu adoptarea Constituției Republicii Moldova și elaborarea în baza acesteia a unui set de legi de reglementare a organizării și funcționării administrației publice locale începe o perioadă de dezvoltare fundamentată a administrației publice locale și descentralizare administrativă.

Adoptarea unui nou cadru legal, consfințirea în prevederile constituționale a faptului că organizarea administrativă se face în baza principiului autonomiei locale și descentralizării

serviciilor publice, ca principii fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice locale, și elaborarea unei serii de reglementări noi în privința funcționării serviciilor publice au adus în sarcina administrației publice locale gestionarea unor servicii publice.

În cazul particular al Republicii Moldova, procesul de descentralizare merită a fi discutat din punct de vedere al descentralizării administrativ teritoriale și cel al serviciilor publice.

Descentralizarea administrativ-teritorială, a trecut printr-o serie de procese pe cât de noi pe atât de controversate. Etapele prin care a trecut sistemul Administrației Publice Locale a creat o serie de probleme sistemice care se repetau ori de câte ori se intervenea la politica de organizare administrativă.

Procesul de **descentralizare a serviciilor publice** nu de puține ori este confundat cu cel de desconcentrare și interpretat greșit, iar drept motiv servesc controversele de atribuire și retragere a competențelor autorităților publice locale în ceea ce ține de înființarea și gestiunea serviciilor publice de interes local.

Analizând felul în care a evoluat procesul de descentralizare în diferite domenii care s-au declarat de interes prioritar în Republica Moldova în ultimii 20 de ani, putem constata că acesta este în continuare unul controversat, anevoios și încă destul de complex.

Siguranța rutieră: politici și strategii

Gheorghe Botnariuc este unul dintre veteranii serviciului poliției rutiere. A parcurs calea de la agent de circulație până la șef al Direcției poliției rutiere. Fiecare avansare în grad necesită și noi cunoștințe în domeniu, dar și managementul serviciului rutier. În prezent doctorand la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, Gheorghe Botnariuc își expune pe scurt viziunea sa privind starea de lucruri în sistemul de siguranță rutieră și căile de îmbunătățire a acestui sistem.

- Necesitatea de a-mi continua studiile la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova a apărut încă în anii 90 ai secolului trecut, când am avansat în funcții de conducere în cadrul serviciului poliției rutiere. Aveam studii tehnice și juridice superioare. Dar nu erau îndeajuns pentru activitatea mea în serviciul poliției rutiere, deoarece și timpurile s-au schimbat și responsabilitățile erau mai mari. Așa că trebuia să-mi continui studiile, cele de masterat, pe care le-am făcut în cadrul Academiei. Iar în 2010 am susținut examenele la doctorat. Experiența acumulată în cadrul serviciului poliției rutiere, problemele care persistă în acest domeniu social, m-au determinat pentru efectuarea studiului de doctorat: **"Administrarea sistemului de siguranță rutieră. Politici și strategii."**

Spre regret, problemele în acest sector rămân încă multe.

Atât timp cât zilnic pe drumurile publice sunt înregistrate accidente rutiere care răpun prematur vieți omenești, fiind soldate cu un impunător număr de persoane cu diverse leziuni corporale, siguranța traficului rutier în Republica Moldova constituie o problemă acută. Conform statisticii, în prima jumătate a anului curent în republică au fost înregistrate 1185 accidente rutiere, soldate cu 152 decedați și 1487 răniți. Comparativ cu perioada respectivă a anului 2011 este atestată o mică scădere, dar luată în ansamblu situația rămâne a fi destul de critică.

De aceea am și considerat ca o obligațiune a mea de cetățean și de fost colaborator al poliției rutiere să fac acest studiu amplu în teza mea de doctor, unde în baza situației de la noi din țară, a practicilor avansate din țările Uniunii Europene, să elaborez politici și strategii, care să fie aplicate în scopul eficientizării procesului de administrare a sistemului de siguranță rutieră, ceea ce va contribui în mare măsură la reducerea numărului tragediilor rutiere și gravității consecințelor acestora.

Orientările politicii de siguranță rutieră ale Republicii Moldova sunt axate pe armonizarea cu politicile de siguranță rutieră la nivel european. Prin urmare, Republica Moldova a semnat rezoluția ONU privind declararea anilor 2011 – 2020 "Decada acțiunilor în domeniul siguranței rutiere" și asumarea responsabilităților ce decurg din aceasta printre care și obiectivul de a reduce cu 50% numărul accidentelor până în anul 2020. La finele anului 2010, Guvernul a aprobat Strategia națională pentru siguranța rutieră. Activitatea autorităților responsabile de garantarea siguranței traficului rutier necesită să fie orientată la realizarea măsurilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale

pentru siguranța rutieră.

Politicile în domeniul administrării sistemului de siguranță rutieră la nivel local, național, european sau internațional trebuie să integreze obiective conexe ale altor politici publice și viceversa.

Un raport privind Programul european de acțiune pentru siguranța rutieră pentru anii 2001- 2010, text adoptat de Parlamentul European, arată că în Uniunea Europeană peste 40 000 de decese survin în urma accidentelor rutiere. Acestea atrag cheltuieli directe sau indirecte care constituie echivalentul a 2% din PIB-ul Uniunii Europene. Obiectivul a fost de a reduce la jumătate numărul victimelor accidentelor rutiere în Uniunea Europeană până în 2010. Însă, progresele spre îndeplinirea acestui obiectiv au fost insuficiente la nivelul Uniunii Europene. Astfel, Uniunea Europeană își propune să acorde o prioritate absolută ansamblului de politici care urmăresc aplicarea mai eficientă a legislației în domeniul dat.

Uniunea Europeană duce o politică în domeniul administrării sistemului de siguranță rutieră bazată pe rezultatele

Europene sunt încurajate să contribuie la realizarea acestui obiectiv comun prin propriile strategii naționale în domeniul administrării sistemului de siguranță rutieră, având în vedere punctele de pornire, necesitățile și circumstanțele specifice fiecăruia dintre acestea. Ele trebuie să își concentreze eforturile asupra domeniilor în care au obținut cele mai puține rezultate, utilizând ca referință performanțele statelor care au obținut cele mai bune rezultate. Astfel se stabilesc obiective naționale specifice cum ar fi, de exemplu, obiectivul de a nu depăși un anumit număr de decese în accidente rutiere la un milion de locuitori. O astfel de abordare ar reduce discrepanțele dintre statele membre și ar oferi cetățenilor un grad mai uniform de siguranță rutieră pe teritoriul Uniunii Europene.

În scopul unei administrări de succes a sistemului de siguranță rutieră Comisia Europeană identifică șapte obiective pentru anii 2010 - 2020 și pentru fiecare dintre aceste obiective sunt propuse măsuri la nivel național și la nivelul Uniunii Europene.

obținute în cadrul programului de acțiune pentru siguranța rutieră 2001–2010, care arată că eforturile trebuie continuate și intensificate. Astfel, orientările europene pentru politica de administrare a sistemului de siguranță rutieră până în 2020 au ca scop stabilirea unor obiective motivante care să ajute la elaborarea strategiilor naționale sau locale.

Statele membre ale Uniunii

Îmi exprim speranța, că elaborarea politicilor și strategiilor în domeniul sistemului de administrare a siguranței rutiere în baza experienței și practicilor Uniunii Europene și implementarea lor în practică în țara noastră vor contribui la îmbunătățirea acestui sistem, dar principalul va reduce cu mult numărul accidentelor rutiere și implicit a pierderilor de vieți omenești, va garanta un nivel sporit de siguranță tuturor participanților la trafic.

Gheorghe BOTNARIUC,
doctorand AAP

SINDICONS – un secol de făurire

12 august - Ziua profesională a lucrătorilor din ramura construcțiilor și industriei materialelor de construcție

Pe zidul exterior al Muzeului de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău se află o placă comemorativă pe care este menționat că inițial construcția a fost proiectată de arhitectul Vladimir Țiganco, cel care la 19 decembrie 1905 a constituit sindicatul constructorilor. Astfel, că Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcție „SINDICONS” împlinește anul acesta 107 ani de la fondarea sa, fiind, pe drept cuvânt, unul dintre cele mai vechi sindicate din Republica Moldova.

Născut la Chișinău, Vladimir Țiganco își face studiile la Universitatea Politehnică din Riga. După care revine la Chișinău cu diplomă de arhitect, inginer – constructor. El a lăsat în urma sa multe clădiri frumoase și trainice, istoria cărora urmează a fi studiată.

Istoria de peste 100 de ani a Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcție „SINDICONS” este istoria activității prodigioase a sindicatului de ramură întru apărarea drepturilor și susținerii angajaților cu cea mai nobilă profesie – profesia de constructor, adică de făurire. Constructorii au fost acei, care au restaurat clădirile după conflagrațiile mondiale, au ridicat noi uzine și fabrici, orașe și sate, au asigurat oamenilor condiții tot mai bune de trai și odihnă.

Pe parcursul istoriei sale de mai bine de un secol sindicatele constructorilor din Moldova au acumulat experiență bogată, au cunoscut transformări și reforme, ca să se instituie în anii de independență a Republicii Moldova în Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcție „SINDICONS”. La ora actuală Federația include 113 organizații sindicale primare. Numărul total al mem-

brilor de sindicat, confirmat de datele statistice constituie 10673 persoane.

În componența Federației „SINDICONS” activează Organizația de femei „Speranța” (președinte - Ludmila Voinarenco) și Organizația de Tineret (președinte - Tudor Rusu).

Pe plan intern Federația „SINDICONS” este membră a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, iar pe plan extern este afiliată la Federația Internațională a salariaților din construcții și industria de prelucrare a lemnului (IFBWW), Federația Internațională a Sindicatelor din industria chimică, energetică, extractivă și altele (ICEM) și Confederația Sindicatelor din Construcții și Industria materialelor de construcție

«Строитель» din țările CSI.

Activitatea Comitetului Executiv al Federației SINDICONS este direcționată spre democratizarea și consolidarea organizațiilor membre, în reprezentarea și apărarea drepturilor social-economice, de muncă și profesionale ale salariaților - membri de sindicat, dezvoltarea dialogului social ca instrument primordial al progresului economic, contribuirea la realizarea dreptății sociale, demnității și echității muncii.

Diverse sunt activitățile întreprinse pentru atingerea acestor scopuri. Pentru Federația „SINDICONS” un interes deosebit îl reprezintă dialogul social atât la nivel de ramură, cât și la nivel de unitate. De fapt, pentru noi parteneriatul

social dintotdeauna a constituit unul dintre cele mai eficiente instrumente pentru realizarea sarcinilor statutare. Drept dovadă în anul 2013, de comun cu partenerii noștri sociali din ramura construcției și industriei materialelor de construcție, vom marca 20 de ani de la semnarea în anul 1993 a primului Contract colectiv de muncă.

Începând cu luna ianuarie 2007, Comisia pentru consultări și negocieri colective din ramura construcțiilor reprezintă principala instituție prin intermediul căreia partenerii sociali la nivel de branșă, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Federația „SINDICONS” și Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor materialelor

de construcție „CONDRUMAT”, își realizează obiectivele privind apărarea drepturilor angajaților din ramură.

Important este de menționat că în rezultatul negocierilor cu partenerii noștri, întru dezvoltarea Proiectului Hifab, susținut financiar de Guvernul Suedez – „Consolidarea dialogului social în cadrul sistemului de Instruire și Formare Profesională” am reușit să constituim Comitetul Sectorial, paritar, în domeniul pregătirii profesionale, el fiind primul comitet sectorial în domeniul formării profesionale din Republica Moldova.

Cât nu ne-ar fi de greu, niciodată nu ne-am dezis de activități culturale și sportive, ba dimpotrivă ne-am străduit să le desfășurăm mai organizat și să

implicăm tot mai mulți membri de sindicat în aceste competiții și concursuri.

Concursul pentru cel mai bun desen în care sunt atrași copiii salariaților noștri se desfășoară în fiecare an de Ziua internațională a copilului.

În cadrul festivalului „Doamnă, Dor și Omenie” am descoperit frumoase talente ale salariaților noștri.

Pentru Federația „SINDICONS” a devenit deja o tradiție ca în fiecare an să organizeze întreceri sportive cu participarea salariaților din cadrul întreprinderilor din construcții și industria materialelor de construcție. Permanent ne conducem de vorba înțeleaptă „Într-un corp sănătos – o minte sănătoasă”. Ori, numai promovând modul sănătos de viață și îmbinând munca cu sportul, vom realiza obiective și mai mari pe viitor.

Începând din anul acesta, vom organiza spartachiada în comun cu partenerii sociali din ramură.

Și în încheiere adresăm colegilor noștri un mesaj de felicitare cu ocazia Zilei profesionale a lucrătorilor din construcții, sărbătorită anul acesta pe 12 august.

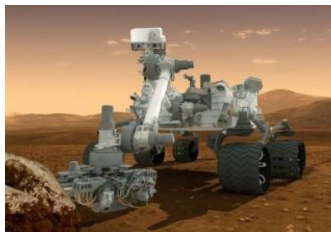
Stimați constructori, dragi prieteni!

Cu prilejul Zilei profesionale Vă aducem cele mai sincere și calde urări de bine. Să aveți parte de o muncă decentă și un salariu pe măsură, să vă bucurați de rodul muncii voastre, oricând și oriunde succesul să vă însoțească, iar primejdii să vă ocolească. Vă dorim din suflet multă sănătate și fericire.

Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcție „SINDICONS” este mereu alături de voi.

Victor TALMACI
Președintele Federației
Sindicatelor din Construcții
și Industria Materialelor de
Construcție „SINDICONS”

Suntem din nou pe Marte, cu forțe proaspete. Din curiozitate...

O nouă explorare a planetei roșii – Marte. Cel mai sofisticat rover construit vreodată, Curiosity, va folosi timpul petrecut pe suprafața Planetei Roșii pentru a explora posibilitatea existenței vieții pe Marte în trecutul îndepărtat – sau măcar dacă planeta poate întreține viața pe viitor,

potrivit administratorului NASA Charlie Bolden.

Amartizarea cu succes a lui Curiosity a fost posibilă cu ajutorul specialiștilor și al inginerilor adunați din toată lumea sub cupola NASA și a Laboratorului Jet Propulsion. Dincolo de importanța sa științifică, evenimentul marchează și un pas important în înfăptuirea îndrăznețului plan de a trimite o misiune cu echipaj uman pe Marte după anul 2030.

Călătoria lui Curiosity s-a întins pe o distanță de 563 milioane de kilometri și s-a încheiat printr-o penetrare a atmosferei marțiene cu viteze supersonice (de peste 20.000 km/h), înainte ca roverul să fie plasat cu mare precizie în interiorul Craterului Gale.

După plasare robotul va începe să lucreze și NASA va avea imagini video de înaltă definiție cu o rată de 4 cadre/secundă primite de la roverul Curiosity. Agenția a cheltuit 2,5 miliarde de dolari pentru dezvoltarea laboratorului mobil de dimensiunile unui Mini Cooper. Curiosity este cel mai mare și cel mai complicat „geolog” robotizat construit vreodată, cu zece instrumente proiectate special pentru a depista urme de viață.

Acumulatorii li-ion vor avea autonomie înzecită și se vor încărca într-o zecime din timpul obișnuit

Puterea de procesare a telefoanelor inteligente din zilele noastre și capacitatea lor de a îndeplini funcții multiple sunt cu adevărat uluitoare. Totuși, o problemă generală a acestor dispozitive este că autonomia acumulatorilor care le alimentează nici măcar nu se apropie de nivelul performanțelor lor tehnologice, ceea ce le împiedică să ia locul acelor gadgeturi ale căror competențe le imită cu succes.

Acesta este și motivul pentru care mulți dintre noi sunt nevoiți să mai purtăm, pe lângă telefonul mobil cu sute de melodii stocate, și un mp3-player, sau, atunci când merg cu mașina, un dispozitiv GPS, deși smartphone-ul îndeplinește cu succes aceste funcții și multe altele.

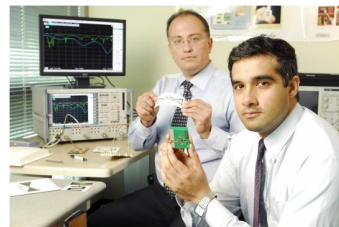
Acum, o nouă tehnologie creată de cercetătorii Universității Northwestern, din SUA, este pe cale să schimbe această situație. Inginerii de aici au realizat un electrod pentru bateriile cu litiu-ion – acumulatorii reîncărcabili folosiți în cazul celor mai multe dispozitive electronice – care le-ar putea oferi gadgeturilor o autonomie de funcționare de zece ori mai mare, precum și o durată a reîncărcării de la priză de zece ori mai mică decât normal.

Potrivit declarațiilor lui Harold H. Kung, coordonator al proiectului,

tului, chiar și după 150 de încărcări, noul tip de baterie tot va fi de cinci ori mai eficient decât acumulatorii li-ion aflați pe piață astăzi. Promisiunea inginerilor americani s-ar traduce prin mai mult de o săptămână de autonomie și printr-o durată de 15 minute de reîncărcare completă pentru orice acumulator.

În curând vom putea exploata și energia din jurul nostru

Suntem înconjurați de energie electromagnetică provenită de la multitudinea de echipamente electronice din jurul nostru, dar până acum nu prea s-a obosit nimeni să o capteze și să o folosească. Cercetătorii americani de la institutul Georgia Tech au văzut această oportunitate pentru alimentarea unor microprocesoare, senzori sau cipuri de comunicare precum cele RFID, care au nevoie de foarte puțină energie pentru a funcționa.

Echipamentele de comunicații emit energie în mai multe benzi de frecvență, iar noile echipamentele de captare interceptează energia, o transformă din curent alternativ în curent continuu și apoi o stochează în condensatori și baterii. Deocamdată, tehnologia americanilor poate capta energia în frecvențe de la 100 MHz la 15 GHz sau mai înalte.

Bineînțeles, puterea curentului electric obținut este de ordinul miliwattilor, mult prea puțin pentru reîncărcarea mobilului tău, dar suficient pentru echipamente electronice de dimensiuni foarte mici. Totuși, cercetătorii de la Georgia Tech ținesc mai sus pentru crearea unor antene care să „recolteze” cât mai multă energie din eter și, cine știe, poate că viitorul îndepărtat ne-ar putea aduce o lume fără prize și cabluri.

Energie ecologică: Electricitate din apă reziduală

Cercetătorii Universității Pennsylvania, Statele Unite ale Americii, au realizat prototipul unui dispozitiv care poate genera energie electrică din apă reziduală. Mai mult, în același timp acest dispozitiv tratează și curăță apa.

Ideea savanților americani nu este în totalitate o premieră, cercetătorii olandezi analizând de ceva timp posibilitatea generării de energie regenerabilă pe coastele Olandei, unde apele marine sărate se întrepătrund cu cele dulci ale apelor curgătoare. Printr-un proces de electrodializă inversată (RED), apa dulce cu cea sărată sunt plasate în camere separate de membrane, astfel creând o încărcare electro-chimică. Totodată, o companie norvegiană dezvoltă în paralel o tehnologie asemănătoare.

Însă, echipa cercetătorilor americani nu este adepta tehnologiei de electrodializă inversată, aceasta impunând localizarea generatoarelor numai pe malul mării, necesitând în plus și un număr prea mare de membrane.

Astfel, prototipul american nu mai necesită apă sărată, ea fiind înlocuită cu o soluție de bicarbonat de amoniu și putând funcționa în acest mod și în locațiile depărtate de mări și oceane. Mai mult, soluția de bicarbonat de amoniu este reciclată în mod constant, folosind căldura reziduală a fabricilor.

Angajați MAI reținuți pentru acte de corupție

Ministerul Afacerilor Interne construiește un sistem bazat pe integritatea oamenilor legii și depune toate eforturile pentru eradicarea cazurilor de corupție, protecționism, trafic de influență și altor abateri infracționale, săvârșite de către

angajații instituției. Și sistemul dă primele rezultate.

Astfel, în rezultatul operațiunii realizate recent de către CCCEC și Procuratura Anticorupție, în colaborare cu Direcția investigații și securitate internă a Ministerului Afacerilor Interne, a fost reținut un inspector superior al grupei de combatere a șederii și migrației ilegale a străinilor a Comisariatului de poliție din sectorul Râșcani, în momentul primirii tranșei de 5000 de lei, din cele 1000 de euro estorcate de la un cetățean străin, pentru neîntocmirea unui proces-verbal contravențional de constatare a unor pretense încălcări.

Pe cazul dat, de către Procuratura Anticorupție a fost inițiată urmărirea penală în baza articolului 324 aliniatul 2, litera c), al Codului penal al Republicii Moldova. În cazul în care va fi găsit vinovat, suspectul riscă o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

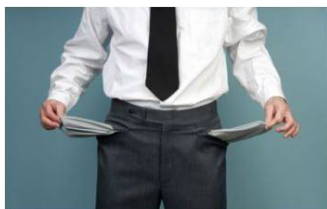
De asemenea, de către angajații CCCEC a fost reținut un inspector al poliției rutiere din cadrul Comisariatului de poliție din raionul Basarabeasca, care a pretins de la un cetățean 2000 de lei pentru restituirea permisului de conducere, ridicat pentru conducerea unității de transport în stare de ebrietate.

Ministerul Afacerilor Interne apreciază efortul de colaborare eficientă cu toate organele de drept.

Sursa www.mai.gov.md

Ofițerii anti-corupție PUN LA PĂMÂNT „MAFIA APARATELOR DE CASĂ”

Angajații Centrului anticorupție au investigat și documentat pe parcursul a șase luni activitatea ilegală a administratorului unui SRL din capitală, specializat în vânzarea și deservirea aparatelor de casă.

Astfel, s-a constatat că administratorul întreprinderii, stabilind legături cu mai mulți agenți economici, care activau în domeniul alimentației publice, prestărilor de servicii și vânzărilor cu amănuntul, foloseau în documentele contabile, fiscale și financiare date denaturate privind veniturile sau cheltuielile acestora.

Menționăm, că sub pretextul acordării serviciilor de deservire a mașinilor de casă și control, ilegal și în complicitate cu responsabilii mai multor societăți comerciale, ștergeau, includeau sau modificau memoria fiscală a mașinilor, tăinuind obiectele impo-

zabile, diminuând încasările reale cu circa 50 – 60% din rulajul de vânzări lunare, prejudiciind, astfel, bugetul statului.

În rezultatul efectuării a circa 50 percheziții la agenții economici, care aveau legătură infracțională cu administratorul, au fost ridicate circa 100 aparate de casă și control și diverse documente contabile care urmează a fi examinate în vederea stabilirii și calculării prejudiciului cauzat.

Acest gen de infracțiune se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Sursa: www.24h.com

Funcționari inventivi în Dondușeni: Au inclus ilegal un sat în lista localităților afectate de grindină

Conducerea Consiliului raional Dondușeni și a primăriei satului Dondușeni sunt cercetați penal pentru abuz de putere. Aceștia sunt acuzați de prejudicierea bugetului statului cu cca 150 mii lei.

Asta după ce în 2009 resonsabilii din executivul raional și cei din primăria localității au inclus ilegal în listele localităților afectate de grindină și ploi torențiale satul Dondușeni, care în realitate nu a fost afectat de calamitățile naturale.

În urma acestui delict, factorii de decizie au obținut circa 15 tone de motorină din Rezerva de stat de combustibil.

În prezent, funcționarii suspecți sunt cercetați penal, iar oamenii legii urmează să stabilească toate persoanele implicate, precum și circumstanțele care au favorizat comiterea infracțiunii.

Fosta conducere a raionului Basarabeasca cu dosar penal

Centrul anticorupție informează că dosarul “președintelui, vicepreședintelui, precum și altor doi funcționari publici din cadrul administrației locale a raionului Basarabeasca”, suspecți de CCCEC și Procuratura Anticorupție de corupere pasivă, a fost expediat spre examinare în instanța de judecată.

Ofițerii Centrului au finalizat cercetarea cauzei penale, iar procurorii au înaintat învinuirea și au remis dosarul în judecată.

Reamintim că persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Consiliului Raional Basarabeasca au pretins și primit 20 000 lei de la un antreprenor pentru semnarea recepției finale a unui imobil.

Reținerea bănușilor a avut loc în incinta Administrației Publice Locale în timpul partajării celor 10 000 lei marcați „mită CCCEC”.

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

IMPOZITARE

Cu toate că au fost create o Piață Unică și o Uniune Economică și Monetară, încă nu există o politică fiscală comună în adevăratul sens al cuvântului. Guvernele naționale sunt singurele competente în materie de impozitare directă, și anume impozitul pe venitul persoanelor fizice și pe profitul societăților. Prevederile fiscale comunitare au rolul de a garanta că reglementările fiscale respectă obiectivele stabilite privind crearea unor locuri de muncă, competitivitatea Uniunii Europene, piața unică și libera circulație a capitalurilor.

Articolele 90 și 93 ale Tratatului CE includ prevederi în acest domeniu, dar, în cadrul Consiliului Uniunii Europene, deciziile sunt adoptate prin vot în unanimitate, ceea ce, până acum, a încetinit considerabil procesul de adoptare a unor norme comune de impozitare directă și indirectă. Pentru a evita aceste obstacole, Comisia încurajează aplicarea procedurii de cooperare consolidată, creată prin Tratatul de la Amsterdam și dezvoltată prin Tratatul de la Nisa. Prin această procedură, Comisia poate propune ca un grup format din cel puțin opt state membre să coopereze pe o anumită temă, după ce primește aprobarea Consiliului prin vot cu majori-

tate calificată. Statele membre sunt de asemenea încurajate să adopte recomandări, mai degrabă în scopul de a elimina barierele fiscale dăunătoare decât de a elabora propuneri legislative obligatorii. În 1993, odată cu crearea Pieței Unice, au fost eliminate controalele la frontiere cu privire la TVA. Pentru a elimina barierele fiscale în cadrul pieței unice, Comisia a propus trecerea de la un sistem în care taxa pe valoarea adăugată era aplicată în țara în care produsul este cumpărat la plata TVA-ului în țara unde se află sediul furnizorului. Date fiind diferența dintre nivelurile taxei pe valoarea adăugată și lipsa unui mecanism de redistribuire, statele membre nu au fost de acord cu această măsură. În aceste condiții, a fost adoptat un sistem TVA tranzitoriu în care sistemele fiscale rămân diferite, dar nu sunt eliminate controalele la frontiere. În acest sistem, persoanele fizice pot să cumpere, cu unele excepții, în orice cantitate, produse oriunde în UE și să le aducă în țara lor fără a trebui să plătească din nou taxa pe valoarea adăugată. În ceea ce privește băuturile alcoolice, produsele fabricate din tutun și carburanți (petrol, gazolină etc.) cumpărate de persoanele fizice, dacă este depășită o anumită cantitate, trebuie plătite accize. Nivelul cantitativ este stabilit de

fiecare stat membru, Uniunea a stabilit doar nivelul minim pentru care pot fi aplicate accize.

Legislația Uniunii Europene impune doar ca nivelul standard al taxei pe valoarea adău-

gată să fie de cel puțin 15%, iar în anumite condiții, nivelul redus de cel puțin 5%. Astfel, nivelurile practicate sunt diferite de la stat la stat și de la produs la produs.

Consiliul Uniunii Europene a adoptat un pachet fiscal, prin care se urmărește combaterea concurenței fiscale dăunătoare (de exemplu, dacă o întreprindere beneficiază de un regim fiscal foarte scăzut față de nivelul general al taxelor și impozitelor în țara respectivă).

De asemenea, sunt stabilite reguli de bază comune pentru impozitarea fuziunilor între întreprinderi și a divizărilor, a schimburilor de acțiuni la nivel transfrontalier ș.a.

În ceea ce privește taxa de drum, denumită eurovinietă, este stabilit un tarif aplicat folosirii infrastructurii de transport de anumite autovehicule grele de marfă.

Rectoratul, comitetul sindical, corpul profesoral-didactic și angajații Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova exprimă sincere și profunde condoleanțe domnului Vlad Canțir, lector superior universitar la Catedra limbi străine aplicate, în legătură cu decesul prematur al mamei sale,

Larisa

Dumnezeu s-o odihnească în pace cu dreptii.

Sincere și profunde condoleanțe exprimă conducerea Academiei de Administrare Publică, colaboratorii instituției și domnului Igor Neaga, bibliotecar, în legătură cu decesul prematur al tatălui său,

Nicolae

Dumnezeu să-l odihnească în pace cu dreptii.

Abonarea 2012

Continuă abonarea pentru anul 2012 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul Public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Ion AXENTI - șef secție

Mihai MANEA - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Elena BALMUȘ - tehnician

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 480.

Dat la tipar 14.08.2012

E-mail: sep@aap.gov.md

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova